

Mottagarens referens: Fi2024/01470
Regeringskansliet
Finansdepartementet

Remissvar över betänkande SOU 2024:47 Digital myndighetspost

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på ovan rubricerade remiss och önskar framföra följande.

Sammanfattning

SVA ställer sig positiv till förslaget i stort men ser samtidigt att funktionaliteten i infrastrukturen behöver förbättras samt att en anpassning till juridiska personers behov behöver genomföras för att SVA ska kunna använda infrastrukturen.

I de fall SVA idag skickar meddelande via e-post skulle en omdirigering till Mina Meddelande via infrastrukturen vara en säkrare lösning. Samtidigt kan SVA idag inte per automatik skicka provsvar via Mina meddelanden då det inte kan säkerställas att alla enskilda mottagare har en digital brevlåda. Provsvar är ofta tidskritiska och kan därför inte skickas med analog post.

SVA:s verksamhet faller under de i utredningen angivna skälen till undantag från att använda infrastrukturen. Om infrastrukturen anpassas utifrån både myndigheters behov, till exempel möjliggöra tvåvägskommunikation, och enskildas och juridiska personers behov talar det för att SVA skulle kunna utnyttja infrastrukturen i högre utsträckning. Det skulle med stor sannolikhet medföra en effektivisering av SVA:s verksamhet och en ökning av servicenivån för såväl enskilda som juridiska personer. SVA ser därför gärna att Digg ges i uppdrag att anpassa infrastrukturen utifrån användarnas behov, såväl myndigheters som enskildas och juridiska personers behov.

För att undvika ett digitalt utanförskap för de som inte kan eller har möjlighet att använda digital brevlåda ser SVA positivt på förslag till frivillighet, för såväl enskilda som juridiska personer, att ansluta sig till infrastrukturen.

Det är en brist i förslaget att avgiftsfrågorna inte är klarlagda. För SVA är det oklart vilka avgifter och hur höga dessa kommer att vara för en anslutning och användning av infrastrukturen.

Specifika synpunkter

Allmänt

SVA är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag som utför sina uppgifter genom diagnostik, forskning och rådgivning. I verksamheten skickar SVA olika typer av försändelser till enskilda. Den del av de fysiska försändelserna som avser provtagningsmaterial, prover och substrat är inte möjliga att ersätta med en digital lösning. Diagnostiska provsvar skickas genom ett laboratoriedatasystem via direktintegrering mot journalsystem eller därtill kopplad e-post. SVA:s rådgivning till enskilda sker oftast via telefon eller e-post.

Den största delen av SVA:s kommunikation idag sker med juridiska personer och då i så stor utsträckning som möjligt via direktintegrerade system. SVA:s kommunikation med enskilda avser främst rådgivning och diagnostiska provsvar. För att den kommunikation som sker via e-post ska vara möjlig att bytas ut mot infrastrukturen Mina meddelanden krävs en utveckling av funktionaliteten till exempel möjlighet till tvåvägskommunikation inom tjänsten.

Som det ser ut idag kan SVA inte per automatik skicka provsvar via Mina meddelanden då det inte kan säkerställas att alla mottagare har en digital brevlåda. Provsvar är ofta tidskritiska och de kan därför inte skickas med analog post då det inte kan garanteras att dessa levereras inom avtalad tid. SVA ser möjligheten att utveckla systemet så att enskilda ges möjlighet att välja att få provsvar skickade till en digital brevlåda.

SVA vill påpeka att införandet av digital myndighetspost riskerar att medföra ett ytterligare minskat underlag för brevårsändelser med vanlig postgång. Det är viktigt att en samhällsomfattande posttjänst kan säkerställa att samhällsviktig verksamhet som är beroende av att skicka fysiska försändelser fungerar.

Författningsförslag

Enligt förslaget ska ny lag om användning av myndighetsgemensam infrastruktur för digital post träda i kraft 1 januari 2026. SVA menar att det är för kort tid för att implementera infrastrukturen och att det är lämpligt med en övergångsperiod innan den nya lagstiftningen träder i kraft. Dessutom bör den digitala infrastrukturen vara uppgraderad och anpassad till nya behov, i enlighet med vad som Digg identifierat (kapitel 4.3.3), innan krav på användning införs.

Enskildas förutsättningar att använda digitala brevlådor

Då infrastrukturen idag inte är anpassad till användarnas önskemål samt för att inte öka det digitala utanförskapet ser SVA positivt på förslaget om frivillighet för både enskilda och juridiska personer att ansluta sig till infrastrukturen.

Juridiska personer

Det finns klara fördelar med att även juridiska personer ska kunna nyttja infrastrukturen. SVA menar därför att det behöver utredas vidare hur infrastrukturen skulle kunna anpassas för att bättre uppfylla juridiska personers behov att ta emot information men också i kommunikationen med myndigheter. Eftersom alla juridiska personer av skilda anledningar inte har samma förutsättningar att ansluta sig till en digital brevlåda vill SVA peka på vikten av att det även fortsatt ska vara valfritt även för juridiska personer att välja hur man vill motta post från myndigheter.

Överväganden och förslag - Personuppgifter

SVA tycker att det är en bra avgränsning att inte utöka behandlingen av personuppgifter enbart i syfte att kunna nyttja infrastrukturen/skicka information via Mina meddelanden. I de fall personuppgifter i dagsläget inte behöver tas in i verksamheten skulle det innebära en onödig behandling av personuppgifter om det skulle bli krav för myndigheter att utan undantag använda Mina meddelanden.

Statliga myndigheters förutsättningar att skicka till digitala brevlådor

Tillgänglighet

När det gäller nu gällande begränsningar till ett fåtal tillåtna filformat (Word, PDF, iCal) har SVA inga synpunkter, men formaten behöver kontinuerligt ses över. Filstorleken behöver vara större än den begränsning till 2MB som gäller i dag. Med dagens begränsning ser SVA en tydlig risk för att viss typ av information inte blir möjlig att skicka via Mina meddelanden. Detta då SVA har behov av att skicka till exempel bilder som kan vara större än 2 MB. Detsamma gäller för signerade dokument.

Avgifter

Avgiftsfrågorna borde enligt SVA vara utredda vid införandet av krav att använda infrastrukturen. SVA menar att det är av stor vikt att de fasta avgifterna inte är för höga så att det belastar mindre myndigheter negativt. Avgiften bör vara proportionerlig efter storlek på myndigheten och baserad på mängden försändelser som går ut genom infrastrukturen. Idag är det oklart vilka kostnader det skulle innebära för SVA att ansluta sig till och nyttja infrastrukturen.

Säkerhet

En stor mängd information i digital post kommer att aggregeras hos några få leverantörer och det finns förslag att all digital myndighetspost lagras i infrastrukturen. Detta innebär extra höga krav på säkerheten.

SVA ser behov av en samlad bedömning över vad som kan skickas via Mina meddelanden. Bedömningen bör innefatta nivån av sekretess som är möjlig att skicka till enskild, möjligheten att skicka uppgifter som omfattas av absolut sekretess och känsliga personuppgifter. Idag är det upp till varje myndighet att göra en egen utredning för att bedöma vad man anser vara lämpligt att skicka.

Kontinuitet

Det är av högsta vikt att infrastrukturen är robust. Att samla alla myndigheters kommunikation med enskilda i en enda digital tjänst medför en sårbarhet. Om det

är tvingande att använda Mina Meddelanden är det viktigt att infrastrukturen fungerar till en rimlig kostnad. Införandet av digital myndighetspost riskerar vidare att ytterligare minska underlaget för brevfrösendelser med vanlig postgång, med därpå följande marknadseffekter. Det är viktigt att beakta att fungerande alternativ till digital postbefordran även fortsättningsvis behöver finnas och då också till rimliga kostnader. Om tjänsten Mina meddelanden inte fungerar finns annars risken att myndigheter inte har tillräckligt bra alternativ för att kontakta enskilda inom adekvat tid.

Konsekvenser för den samhällsomfattande posttjänsten och för brevmarknaden

Det är rimligt att förvänta sig att en samhällsomfattande posttjänst kan säkerställa att samhällsviktig verksamhet som är beroende av att skicka fysiska frösendelser fungerar i fredstid såväl som vid kris och under höjd beredskap. Ur SVA:s perspektiv måste den samhällsomfattande posttjänsten kunna leverera paketbrev och paket med prover från hela landet inklusive glesbygd, komma till SVA inom två dygn och till en rimlig kostnad.

SVA framhåller vikten av en fungerande posttjänst för samhällsviktig verksamhet. Det är bekymmersamt om de ökade kraven på digitalisering medför försämrade möjligheter att skicka frösendelser över hela landet. Denna oro har SVA framfört vid flera tillfällen bland annat i remissvaren av betänkande av postfinansieringsutredningen SOU 2023:4, avseende promemoria om Befordringskravet i postförordningen och i sammanfattning av enkät till Nätverk för statliga myndigheters behov av fysiska posttjänster till Postfinansieringsutredningen.